

บทที่ 2 แนวความคิด และอุดมการณ์

ลัทธิชาตินิยม

ก่อนอื่นควรทำความเข้าใจเป็นพื้นฐานก่อนถึงลักษณะของลัทธิชาตินิยม ลัทธิชาตินิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่20ซึ่งได้เกิดขึ้นในหลายๆประเทศรวมทั้งเยอรมนีด้วยเป็น **“ลัทธิชาตินิยมเบ็ดเสร็จ”**

ลักษณะของลัทธิชาตินิยมแบบนี้มีลักษณะย้ำการดำเนินนโยบายของชาติของตนเอง การดำรงไว้ซึ่งบูรณภาพของชาติ การเพิ่มอำนาจของชาติ ขณะเดียวกันเน้นความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมของตน มีความพยายามที่จะรักษาและเพิ่มพูนความไพศาล ศักดิ์ศรีและผลประโยชน์ของชาติตนไว้ มีการเน้นความสำคัญของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ของตน ว่าเหนือเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์อื่น (“สังคมโลก หน่วยที่1-7” ,2527 : 263)

เรื่องเชื้อชาติ

จุดยืนที่สำคัญที่สุดที่ฮิตเลอร์ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก คือเรื่องเกี่ยวกับเชื้อชาติ เขาแบ่งเชื้อชาติออกเป็น 3 ลักษณะ คือ เชื้อชาติที่สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ชาติที่มีความอดทนสูงทางวัฒนธรรม และชาติที่เป็นผู้ทำลายวัฒนธรรม (“ประวัติศาสตร์ยุโรป ตั้งแต่ค.ศ. 1815 - ปัจจุบัน เล่ม 1” , 2532 : 346)

เชื้อชาติอารยัน หรือนอร์ดิกเท่านั้นที่อยู่ในกลุ่มแรก และแน่นอนชาติที่เด่นที่สุดก็คือชาติเยอรมันในความคิดของฮิตเลอร์ สำหรับกลุ่มที่2 ฮิตเลอร์แยกได้ไม่ค่อยเด่นชัดนัก ส่วนกลุ่มที่3 ฮิตเลอร์ระบุไว้เลยว่าเป็นพวกยิวและพวกนิโกร เฉพาะกลุ่มแรกฮิตเลอร์ไม่ต้องการให้มีการแต่งงานผสม เขามีความเห็นว่ นอร์ดิกต้องแต่งงานกับนอร์ดิกเท่านั้น เลือดจะได้บริสุทธิ์ การแต่งงานกับเชื้อชาติที่มีฐานะด้อยกว่า จะทำให้เกิดมลภาวะทางเชื้อชาติได้ จุดมุ่งหมายของพรรคนาซีนั้นได้แก่การที่เยอรมนีจะต้องมีดินแดนมากขึ้นกว่าปัจจุบันถ้าเยอรมนีต้องการที่จะเป็นประเทศมหาอำนาจ ฮิตเลอร์ไม่ต้องการดินแดนอาณานิคมโพ้นทะเลดินแดนที่เยอรมนีได้มาใหม่จะต้องอยู่ติดกับดินแดนเดิมของเยอรมนี เพื่อที่จะได้มี “ห้องที่อาศัย”

รวมเชื้อชาติเยอรมัน ในสมัยบิสมาร์คมีการเผยแพร่ลัทธิรวมชาวเยอรมัน อันเป็น การรวมชนชาติเยอรมันในยุโรปตอนกลางเข้าด้วยกัน เพื่อขยายอารยธรรมของเยอรมนีออกไปให้กว้างขวางในยุโรปเพื่อพิสูจน์ความเป็นชาติมหาอำนาจของตนซึ่งบิสมาร์คก็ทำได้สำเร็จ ในระดับหนึ่ง พอในสมัยของฮิตเลอร์ การเผยแพร่ลัทธิชาตินิยมเยอรมันได้เกิดขึ้นอีกครั้งการเผยแพร่ในครั้งนี้มีลักษณะที่เน้นเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์นิยม โดยมีนโยบายรักษาความบริสุทธิ์แห่งเชื้อชาติ รังเกียจเผ่าพันธุ์อื่นๆ โดยเฉพาะพวกยิว มีการโฆษณาให้ชาวเยอรมันที่อยู่ในเขตต่างๆที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การปกครองของเยอรมนีเข้ามารวมกับเยอรมนี ดังที่ปรากฏในการกระทำของฮิตเลอร์ในการที่พยายามยึดออสเตรีย และเรียกร้องแคว้นชูเตเดนจากเชโกสโลวาเกีย โดยอ้างว่ามีชาวเยอรมันอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งนโยบายของฮิตเลอร์ดังกล่าวนี้ทำให้เยอรมนีต้องประกาศสงครามกับหลายชาติในทวีปยุโรป

ในความรู้สึกนึกคิดของฮิตเลอร์ ออสเตรียเป็นเพียงบางส่วนในราชอาณาจักรของราชวงศ์แฮบสเบิร์กซึ่งมีชาวเยอรมันอาศัยอยู่เท่านั้น ความจริงประเทศนี้มีพลเมืองตลอดจนแนวความคิดทางการเมืองและศิลปวิทยาการคล้ายคลึง/ดำเนินไปเช่นเดียวกับเยอรมันทั้งสิ้น เหตุการณ์เช่นนี้ได้เป็นมาหลายศตวรรษแล้ว ยิ่งนานวันเข้า ชีวิตและความมั่นคงแข็งแรงแห่งประเทศนี้ก็ยิ่งต้องพึ่งพาอาศัยมหาอาณาจักรเยอรมันเป็นกำลังอันสำคัญยิ่ง

ฮิตเลอร์ได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับการรวมเชื้อชาติเยอรมันไว้ในสมัยที่เขาใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ดังนี้

ราชวงศ์แฮบสเบิร์ก มีนโยบายนิยมพวกเชิร์ชส์ มีการใช้ภาษาเชิร์ชส์เป็นภาษาพูด ทั้งนี้เพราะภรรยาฮาดยัค เป็นเคาเตส ชาวเชิร์ชส์โดยกำเนิด และเกิดในแคว้นที่มีประเพณีต่อต้านเยอรมนีอย่างแข็งแรง นโยบายของจักรพรรดิจึงโน้มหน้าไปในทางที่ว่า จะต้องก่อให้เกิดประเทศสลาฟขึ้นในยุโรปตอนกลาง ให้มีแนวโน้มไปในทางแคทอลิกอย่างเคร่ง เพื่อเป็นการป้องกันภัยออกดอกช่ของรัสเซีย ปัญหาทางศาสนาเช่นนี้มักจะเป็นนโยบายที่ราชวงศ์นี้นำมาใช้เสมอๆในทางการเมือง ฉะนั้นจึงนับว่าเป็นนโยบายที่น่าจะเป็นโทษได้อย่างหนึ่งในสายตาของชาวเยอรมันทั้งหลายความพยายามของพวกราชวงศ์นี้ในอันที่จะทำลายการรวมเยอรมันในทุกๆทางได้ถูกตอบโต้อย่างรุนแรงโดยการเคลื่อนไหวของกลุ่มชนที่จะรวมชาวเยอรมันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วออสเตรีย("การต่อสู้ของข้าพเจ้า", 2520 : 54)

และอีกตอนหนึ่งที่ฮิตเลอร์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศออสเตรีย ดังนี้

.....ยี่งนานวันเข้า ข้าพเจ้าก็ประสบแต่ความไม่พอใจยิ่งขึ้นทุกที โดยได้เห็นความบกพร่องด้วยประการทั้งปวงของรัฐ(ออสเตรีย)นี้ เป็นสิ่งที่จะช่วยเหลือกู้ขึ้นมาได้โดยยาก และเป็นที่แน่นอนที่สุดที่ข้าพเจ้าอาจสรุปได้ว่า ชาวเยอรมันในประเทศนี้มิได้รับความสุขเท่าที่ควรจะได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าออสเตรียประสงค์อยู่ทุกขณะที่จะกดขี่และกีดกันชาวเยอรมันทุกคน และในเวลาเดียวกัน สนับสนุนทุกคนที่ไม่ใช่ชาวเยอรมันในทุกทาง ข้าพเจ้าเกลียดการผสมในระหว่างเชื้อชาติต่างๆในนครนี้ ข้าพเจ้าเกลียดผู้ที่มีเชื้อชาติอื่นๆเช่นพวกเช็กส์ , โปแลนด์ ยังการเรียน , รูเทเนียส , เซอบส์ , โครแอตส์ และอื่นๆ แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็พวกยิวส์ ซึ่งเกลียดที่สุด อย่างที่จะหาสิ่งใดเปรียบมิได้ เมื่อรู้สึกวาทนเกลียดชังพวกกษัตริย์แห่งราชวงศ์แฮบสบูร์ก และประสงค์ไปในแนวที่จะสร้างเยอรมันให้เป็นอันเดียวกัน ผลของการนี้ก็คือ ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจได้ว่า จะต้องเลิกล้มระบอบประเทศออสเตรียนี้เสีย จึงจะช่วยรวมเยอรมันได้สำเร็จ ("การต่อสู้ของข้าพเจ้า" , 2520 : 69)

ที่กล่าวมาเป็นการรวมชาวเยอรมันในที่ต่างๆในดินแดนของประเทศอื่นเข้าด้วยกัน เช่นในปรัสเซีย ออสเตรีย เชโกสโลวาเกีย เป็นต้นและก่อให้เกิดนโยบายการผนวกดินแดนขึ้น แต่ในอีกความหมายหนึ่งของการรวมชาติของฮิตเลอร์นั้น เป็นการผนึกกำลังของชนชาติเยอรมันในแง่ของความเสียสละเพื่อส่วนรวม ฮิตเลอร์ได้วางหลักการไว้ดังนี้

1.ไม่มีการเสียสละเพื่อสังคมประการใดอีกแล้วที่จะยิ่งใหญ่ไปกว่าความเคลื่อนไหวของชาติที่มีจุดมุ่งหมายต้องการให้กรรมกรเยอรมันทั้งหลายได้รวมกันเป็นชาติเยอรมันอีกครั้งหนึ่ง จะต้องถือว่าความคงอยู่และเสรีแห่งเศรษฐกิจของชาติจะต้องเป็นผลประการแรกที่ต้องคำนึงถึง

2.การรวมชาติจะต้องไม่ทำอย่างครึ่ง ๆ กลาง ๆ แต่จะต้องทำกันอย่างจริงจัง ชนหมู่หากมิได้ประกอบขึ้นด้วยนักการทูต หรือ ศาสตราจารย์ ผู้ที่ประสงค์จะชนะใจพวกเหล่านี้จะต้องรู้จักกฎเกณฑ์ที่จะไขประตูแห่งจิตใจของพวกนี้ได้ จึงต้องอยู่ที่ความตั้งใจจริงและกำลังอันเข้มแข็งไม่รู้จักอ่อนแอ

3.มีทางเดียวที่จะก่อความสำเร็จอันสมบูรณ์ให้แก่เราได้ ทางนั้นคือขณะเดียวกับ

ที่เราทำการต่อสู้เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายในทางการเมืองของเรา เราจะต้องทำลายผู้คิดค้ำซึ่ง
เป็นฝ่ายตรงกันข้ามเสียให้สิ้น

4.จะต้องรวมคนทุก ๆ ชั้นเข้าเป็นชาติเดียวกันประเทศเดียวกัน โดยไม่ต้องมีการ
แยกชั้นและจะต้องไม่กระทำโดยวิธีกดคนชั้นสูงให้ต่ำลงแต่อย่างเดียว หากจะต้องยกคนชั้นต่ำ
ให้สูงขึ้นด้วย

ความรู้สึกชาตินิยมอย่างรุนแรงของฮิตเลอร์ และประชาชนเยอรมนีนั้น มีเหตุผล
ประการหนึ่งมาจากความไม่พอใจผลที่ได้รับจากสงครามโลกครั้งที่ 1 เยอรมนีต้องได้รับความ
อับอายจากการพ่ายแพ้สงคราม ถูกประณามว่าเป็นผู้ก่อสงครามและต้องเสียค่าปฏิกรรมสงคราม
ที่ทำให้ไม่สามารถฟื้นตัวได้เลย

จาก **สนธิสัญญาแวร์ซายส์** เยอรมนีต้องรับผลจากการสงครามโลกครั้งที่ 1 อย่าง
รุนแรง ดังต่อไปนี้

1.เยอรมนีต้องสูญเสียดินแดนของตนคือ อัลซาสลอเรนให้แก่ฝรั่งเศส ต้องยอมยก
ดินแดนภาคตะวันออกให้โปแลนด์ไปหลายแห่ง

2.ต้องยอมให้สันนิบาตชาติเข้าดูแลแคว้นซาร์เป็นเวลา 10 ปี

3.เกิดฉนวนโปแลนด์ POLISH CORRIDOR ผ่านดินแดนภาคตะวันออกของเยอรมนี
เพื่อให้โปแลนด์มีทางออกไปสู่ทะเลบอลติกที่เมืองดานซิก ซึ่งเยอรมนีถูกบังคับให้ยกดินแดน
ดังกล่าวให้โปแลนด์ เพื่อใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ยังผลให้ปรัสเซียตะวันออกถูกแยกออก
จากส่วนอื่นของเยอรมนี ซึ่งฮิตเลอร์ถือว่าเป็นสิ่งที่เขาไม่อาจยอมรับได้ต่อไป

4.ต้องสูญเสียอาณานิคมทั้งหมดของตนให้แก่องค์การสันนิบาตชาติดูแลฐานะดินแดน
ในอาณัติ จนกว่าจะเป็นเอกราช

5.ต้องยอมจำกัดอาวุธ และทหารประจำการลงอย่างมาก

6.ต้องชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนมหาศาลให้แก่ประเทศที่ชนะสงคราม

เกลียดชัง และกีดกันยิว

พื้นฐานและความเป็นมา

ฮิตเลอร์ไม่ได้เกิดความรู้สึกเกลียดชังพวกยิวมาตั้งแต่ต้นแต่อย่างใด แต่เป็น

ความรู้สึกไม่พอใจ และชิงชังที่ค่อยๆสะสมขึ้นทีละน้อย อีกประการหนึ่ง โดยข้อเท็จจริงแล้ว ฮิตเลอร์ไม่ได้สร้างลัทธิต่อต้านชาวยิวขึ้นเป็นคนแรก แต่เขาเป็นผู้ที่ทำตามความต้องการของประชาชนชาวเยอรมันที่มีความรู้สึกเกลียดชังชาวยิวอยู่ก่อนแล้ว ตั้งแต่เริ่มแรก ฮิตเลอร์ได้โทษว่า นักการเมืองที่ทรยศบางคนและชาวยิวเป็นผู้ทำให้เยอรมนีต้องประสบความพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 1

- ขณะที่เขายังอยู่กับบิดามารดาในวัยเยาว์ ฮิตเลอร์ได้รู้จักกับเด็กชาวยิวคนหนึ่ง ได้เรียนรู้นิสัยของเด็กคนนั้น และเกิดความรู้สึกชิงชังต่อนิสัยใจคอของเด็กคนนั้น

- เมื่อฮิตเลอร์มาอยู่ในเวียนนา ซึ่งขณะนั้นมีพลเมืองอาศัยอยู่ประมาณ 2 ล้านคน เป็นยิวในราว 2 แสนคน เมื่อเขาอยู่ในเมืองนี้นานขึ้นเขาก็ได้เห็นความแตกต่างระหว่างคนเยอรมันกับคนยิวไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นอยู่วัฒนธรรมประเพณีตลอดจนการนับถือศาสนาและ เขาได้รับทราบและตระหนักดีถึงอิทธิพลของชาวยิวที่คุมเศรษฐกิจของประเทศเยอรมนี หรือแม้แต่กิจการหนังสือพิมพ์ก็ตกอยู่ในอาณัติของชาวยิวทั้งสิ้น

- จากการที่ได้เฝ้าสังเกตและเห็นความได้เปรียบของพวกยิวในสังคมเยอรมนีมาโดยตลอด ทำให้เขาเกิดความเชื่อมั่นว่า ความเลวร้ายต่างๆที่มีอยู่ในเยอรมนีขณะนั้นเป็นผลมาจากยิว ประกาศจะจัดพวกยิวให้หมดไปจากวิถีชีวิตของชาวเยอรมัน ความรู้สึกต่อต้านยิวหรือพวกเซเมติกนี้ ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง เพราะชาวเยอรมันมีอคติต่อพวกยิวมานานแล้ว ในสมัยบิสมาร์ค พวกเคร่งศาสนาเคยโจมตีพวกยิวบ่อยๆ และพยายามกีดกันยิวในด้านต่างๆ นอกจากนั้นการที่ชาวเยอรมันตอบสนองคำโฆษณาชวนเชื่อนี้ก็เพราะต้องการให้ยิวเป็นแพะรับบาปในความยุ่งยากทั้งหลายของเยอรมนี ถ้าสามารถโยนความผิดว่าการพ่ายแพ้สงครามและความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญอยู่เป็นผลมาจากการกระทำของพวกยิวแล้ว ก็จะทำให้ชาวเยอรมันไม่ต้องรับผิดชอบ ส่วนพวกที่ละโมภก็หวังจะได้เข้าปล้นสะดมและชิงชิงธุรกิจต่างๆของพวกยิว

การปฏิบัติต่อชาวยิว ในห้วงปี ค.ศ.1933-1945

หลังจากที่ฮิตเลอร์เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ 6 สัปดาห์ เขาได้สั่งปลดข้าราชการพลเรือนที่เป็นชาวยิวออกทั้งหมด และเริ่มการโฆษณาชวนเชื่อป้ายร้ายป้ายสีชาวอย่างขนานใหญ่ โดยเรียกร้องให้มีการกีดกันและลงโทษนักธุรกิจชาวยิวที่ถูกกล่าวหาว่าเป็น

นักเก็งกำไรและฉวยโอกาส ชาวยิวถูกสั่งห้ามไม่ให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย และห้ามประกอบอาชีพ

ปี ค.ศ.1933 ฮิตเลอร์ได้ประกาศว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นอารยันแท้(ชาวเยอรมันที่มีเชื้อชาติยิว 25-50%)ได้แก่บุคคลที่มีพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นเชื้อสายยิว จะต้องถูกขจัดโดยพวกเชื้อสายยิวที่เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยจะต้องถูกห้ามสอนหนังสือที่เขียนโดยพวกที่ไม่ใช่อารยัน จะต้องไม่ให้วางอยู่ในห้องสมุดทุกแห่งซึ่งรวมไปถึงนักดนตรี จิตรกรทั่วไปด้วยที่ถูกห้ามแสดงตนหรือผลงานตามที่สาธารณะ ได้มีกฎหมายแห่งเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1933 ที่กล่าวว่ายิวหรือผู้ที่แต่งงานกับยิวจะถูกห้ามทำงานในวงการรัฐบาล พวกเชื้อสายยิวถูกห้ามทำงานตามอาชีพ เช่นเป็นนายแพทย์ ทันตแพทย์ และรับราชการในมหาวิทยาลัย โรงเรียนที่มียิวเรียนจะต้องถูกปิด และการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย นักศึกษายิว ถูกจำกัดให้เรียนได้เพียง1.5%ของการเข้าเรียน ชาวยิวถูกห้ามเป็นเจ้าของที่ดิน ไม่ให้เข้ารับราชการทหาร

ปี ค.ศ.1935 มีการออกกฎหมายฉบับหนึ่งเรียกว่ากฎหมายแห่งเมืองนูเรมเบิร์ก กีดกันไม่ให้ชาวยิวแต่งงานกับชาวเยอรมันหรือถือสัญชาติเยอรมัน ห้ามบินเครื่องบินที่ติดธงชาติเยอรมนี ห้ามสอนหนังสือหรือทำงานศิลป์ทั้งปวง ไม่มีสิทธิแม้กระทั่งเป็นทาสติดที่ดิน ดำรงความสามารถสำรวจบ้านใดมียิวอาศัยอยู่หรือไม่ ได้ตลอดเวลา

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1938ได้มีข้าราชการของสถานทูตเยอรมันในกรุงปารีส ถูกฆาตกรรมโดยชาวยิว เลยเกิดมีการไล่ฆ่าชาวยิวทั่วทุกหนทุกแห่ง ร้านค้าและถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวยิวจำนวนหลายแสนคนถูกทำลายเสียหาย สถานสักการะของชาวยิวได้ถูกเผา รุณจิกประมาณ7,000แห่งถูกทำลาย และชาวยิวนับพันคนถูกทุบตีหรือสังหาร เกอริงได้เพิ่มการบีบคั้นทารุณชาวยิวเพิ่มขึ้นโดยการประกาศริบเงินค่าประกันภัยของชาวยิว เพื่อมิให้พวกเขาได้มีเงินซ่อมแซมกิจการได้ใหม่อีกและได้ออกกฎหมายกำจัดชาวยิวทั้งหมดออกจากระบบเศรษฐกิจของเยอรมนี โดยเฉพาะหน่วยเกสตาโปซึ่งเป็นหน่วยตำรวจลับ ขึ้นตรงต่อหน่วยเอส.เอส.ของฮิตเลอร์ ได้ทำการตามล้างผลาญชาวยิวทุกรูปแบบ มีการสร้างค่ายกักกันซึ่งพวกยิวขึ้นทั่วประเทศ การล่ายิวของหน่วยเกสตาโปจะโหดร้ายทารุณผิดหลักมนุษยธรรมขึ้นทุกทีและในที่สุดก็มีการดำเนินมาตรการสุดท้ายด้วยการสังหารหมู่ชาวยิวทั้งหมด ซึ่งมีการประมาณการว่าพวกนาซีได้สังหารชาวยิวไปประมาณ 6 ล้านคน จากจำนวนที่มีอยู่ประมาณ 8ล้านคน จนในปี ค.ศ.1945 เยอรมนีได้ยอมแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ("ประวัติศาสตร์ยุโรป ตั้งแต่ ค.ศ.1815 - ปัจจุบัน เล่ม 1" , 2532 : 351)